

Motion till riksdagen 2021/22:852

av Mats Green m.fl. (M)

Trappa ned statens stöd till ekologisk odling

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att det inte är politikens uppgift att ta ställning till vilka produktionsmetoder som lantbrukare ska använda och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att produktionsmålen för ekologisk odling bör ersättas med strävansmål för ett mer resurseffektivt jordbruk och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Enligt svaret på en skriftlig fråga (2015/16:621) under förra mandatperioden sammanfattades regeringens mål för arbetet med livsmedelsstrategin som att den ska bidra till att öka sysselsättningen, produktionen, exporten, innovationskraften samt lönsamheten i livsmedelsproduktionen samtidigt som de relevanta miljömålen nås. Detta är alldeles utmärkta målsättningar som det ska bli spännande att följa upp. Men enligt svaret på den skriftliga frågan ansåg regeringen då att det också ska finnas andra mål, såsom att öka andelen ekologisk produktion och konsumtion av livsmedel. Detta är däremot märkliga mål som i mångt och mycket går på tvärs med vetenskapen. Några sådana mål bör därför inte läggas fast.

För undertecknade är det fascinerande att ta del av den innerliga övertygelse som finns hos vissa då det gäller den ekologiska produktionens och konsumtionens förträfflighet. I synnerhet då det inte finns någon entydig forskning som visar att den totala klimat- och miljönyttan blir bättre med ekologisk odling. Tvärtom har ett antal forskare vid Sveriges lantbruksuniversitet hävdad det motsatta, liksom ett antal myndigheter också har konstaterat.

Vi är de första att skriva under på att konventionellt lantbruk kan lära av det ekologiska, men att vi som riksdag väljer att sätta mål för den ekologiska produktionen och

konsumtionen måste ju innebära att vi bedömer att den är bättre för miljön, producerar hälsosammare livsmedel etc. men så är det ju inte.

Det ligger många lösningar i morgondagens möjligheter. Därför är det också viktigt att politiken är öppen för en mångfald av lösningar som är av godo för det svenska jordbrukets tillväxtkraft. Såväl foder som matproduktion behöver vara robust och klara toxiner för foder till djuruppfödning samt insektsangrepp som kan slå ut två tredjedelar av skörden och påverka självförsörjningsgraden och öka landets sårbarhet. Konventionell produktion är idag långt framme på miljöområdet och företag odlar redan med nivåer som ligger på EU:s krav för barnmat. Svenskt jordbruk har många förtjänster och en mångfald av lösningar bidrar till det som passar lokalt och regionalt utifrån jordmån. Vi ser en ökning av testbäddar som en viktig åtgärd lokalt och regionalt inom de gröna näringarna. På så vis kan nya möjligheter växa fram och fånga in det vi inte visste att vi kan åstadkomma. En öppenhet mot nya metoder är viktigt.

Enligt vår mening vilseför politiker därmed konsumenterna genom att skapa en förtäckt känsla av att ekologisk produktion och ekologiskt odlade livsmedel skulle vara mycket bättre för klimatet, miljön och hälsan än de livsmedel som produceras i konventionell produktion – något som forskningen faktiskt inte kan påvisa. Det är därför en olycklig bild som målas upp, i synnerhet som svenskt jordbruk idag är världsledande på såväl miljöområdet som djurskyddsområdet. Istället för att vi som politiker tar ställning till olika odlingsmetoder borde vi enas om att sträva efter ett mer resurseffektivt jordbruk och sätta upp mål för det.

Med den stora årliga ökning av försäljning och konsumtion av ekologiska livsmedel som vi ser anser vi det också vara hög tid för marknadskrafterna att ta vid i större utsträckning. Självklart ska det finnas ekologiska livsmedel eftersom konsumenterna efterfrågar det. Men ekomaten är redan en mångmiljardaffär. Ett liknande resonemang förs av Konjunkturinstitutet (KI) i deras miljöekonomiska rapport. Konjunkturinstitutet anför i rapporten några intressanta punkter angående detta, bland annat att stödet till ekologisk produktion har små effekter på miljömålen, något som Jordbruksverket och Naturvårdsverket också har konstaterat. Det är en liten andel ekologiskt i intensivt odlade områden, där miljönyttan av stödet skulle vara större. Ersättningen till ekologisk produktion är hög jämfört med övriga EU, och stödet i flera EU-länder trappas ner då marknadseffekterna blir tydliga.

Med hänvisning till det ovanstående anser undertecknade att den ekologiska odlingen kan och bör klara sig på egna meriter i större utsträckning. Istället för att vi som politiker tar ställning till olika odlingsmetoder borde vi enas om att sträva efter ett mer resurseffektivt jordbruk.

Mats Green (M)

Ann-Charlotte Hammar Johnsson (M)

Åsa Coenraads (M)